

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLVII. De Extensione conf. Restrictio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XLVII. De Extensione conf. Re- strictio.

Axioma I.

Quoties ratio legis generalior est verbis, toties ad casus similes extendi potest.

Ratio: quia non omnes casus possunt ob multitudinem negotiorum gestorum Legibus comprehendi l. 12. & 13. ff. de LL.

Exemplum est in l. 32. ff. ad L. Aquil. Ita ex ratione, l. 1. §. 5. ff. de postul. ob quam fœminæ pro aliis postulare prohibentur, colligitur, fœminas nutrices pro aliis postulare posse l. 5. ff. eod.

Limita: ut non procedat (1.) in jure singulari l. 14. ff. de LL. (2.) in materiâ favorabili.

II.

Nulla interpretatio tam latè producenda est, ut captiosam libertatem inducat. l. 5. ff. de transact. Nec ulli Extensioni locus est, ubi non eadem, sed minor subest ratio, etiamsi versemur in materiâ latè aliqui interpretanda. l. Julia 44. §. 6. ff. de ritu nuptiar. Hartm. Pistor. 2. quest. 29. n. 19. ratio, quia tota materia extensionis fundatur in rationis identitate, qua cessante cessat & extensio. Cravett. consil. 17. incip. queritur an nobilis, num. 2. Hartm. Pistor. d. loc. maxime autem repudiantur interpretationes extensivæ in judiciis summariis per notata Decii consil. 424. in fin. Rolandus à Valle 3. consil. 3. num. 40. & seqq. Unde quando lex deficit, & nos omissum habere, nec supplere debemus sine autoritatibus. Atque utinam eadem omnibus in omnibus religio esset, Nihil enim juris subversioni aut interuersioni magis comparatum, atque Legum extensiones ad casus omisos, quæ tam familiares & frequentes sunt Juris Doctores. Ranchin. de success. ab intestat. §. 13. num. 18. Sic non licet nobis interpretationibus nostris stultis maxime ea, quæ sunt de solemnibus, extendere vel amplificare, Cujac. in recit. ad tit. Cod. de testam. Quod enim Lex omisit, habetur pro omisso, nec suppletur commentationibus nostris vel argumentationibus. idem ad l. 1. §. seq. C. de collat. circ. fin. cum nostrum non sit leges extendere. Bart. in l. 1. §. 1. ff. de bon. damnat. per l. si vero. pen. ff. solut. matrim. vel, ut Baldus ait, extendere scripturas, ad c. naturale. 2. Feud. 26. quemadmodum nec interpretis est tacita pacta constituere vel fingere. Bachovius 2. disp. 28. thes. 5. tit. C. p. 944. Vid. Mantica. lib. 6. de conject. ult. volunt. tit. 15. n. 6. nec Lex præscripta ultra suos terminos & circumstantias extendenda, l. 32. de pact. l. 12. qui & a quib. man. Hott. q. illustr. 13.

III.

Extensionem omnem vitiat expressio specialis. l. commodissime 10. ff. de liber. & posthum. l. si cum dotem 22. in princ. ff. solut. matrim. l. 4. ff. de vulg. substitut. Carpzov. part. 3. jurispru. forens. consil. 8. definit. 18. n. 3. & consil. 25. definit. 28. n. 6.

IV.

Extensio in exorbitantibus jure communi non

est licita. cap. quia jure 28. de Reg. jur. in 6. l. quod verò 14. ff. de Legib. l. si verò 64. §. de virid. ff. solut. matrim. Rauchbar. p. 1. quest. 35. Carpzov. p. 2. jurispr. forens. consil. 14. definit. 50. n. 6. Laurent. Tennin. in tract. Cautel. cautel. 6. num. 6. Ubi ampliat, etiamsi rationis identitas istud suadere videatur, per d. cap. quam à jure. cum sua sing. gloss. & aliis textib. quos allegat Everhard. in Topic. in loc. à mt. legum. num. 41. præcisè illud verum declarans, quando extensio fieret de persona ad personas, etiamsi major ratio interveniat, idem Everhard. d. loc. num. 44. quod tamen non procedere limitat, cum majoritas rationis insurgeret ex vi regulæ. l. non debet 21. ff. de Reg. juris. & cap. cui licet 54. eod. in 6. Hinc est, quod extensio in pœnis non fit, sed semper accipitur, quod tutius est. l. pen. ff. de pœn. quia odiosa sunt, Baldus in l. cum proponas. circ. fin. C. de hered. instit. Dec. Cagnol. in l. factum. §. in penalib. ff. de Reg. jur. Afflict. decis. 21. num. 5. vers. item quia stat. & decis. ult. num. 17. ubi etiam ait, id per rationis majoritatem non admitti (quamvis in rubr. extr. de jud. sub num. 22. contrarium communius esse dicat) Natta consil. 339. num. 6. Roland. à Valle consil. 27. num. 19. vol. 1. & consil. 74. num. 18. vol. 1. ratio, quia in hisce ut odiosis, ubi lex pedem supra aliquibus figit, ulterius procedere non debemus, cum odia debeant restringi. cap. odia extr. de R. j. facit hic text. in l. & si quis 14. §. Divus autem Marcus 14. de religiof. ubi licet heres delinquat prohibendo testatorem ab eo funerari, quem testator elegerat, idem tamen non ponitur; ratio, quia pœna in heredem non est statuta, sicut allegat Bald. in l. 3. in pr. C. de Episc. & Cler.

Amplia, quod & hæc regula procedat in contrahentibus, in quibus fit extensio de uno casu ad alium. l. quicquid adstringenda 99. de V. O. l. si cum dotem 22. solut. matrim. Alex. consil. 296. Queritur lib. 2. Pantischn. 1. quest. 12. num. 15. Limita, nisi id fiat jure permittente. Bocer. in Comm. ad tit. Inst. de suspect. tut. n. 24. Unde etiam in odiosis & pœnalibus fieri extensionem ad æquiparata patet l. si quis serv. 20. ubi gloss. & Bartol. C. de furt. l. ut tantum 14. §. 1. ff. de serv. corrupt. Jason. in l. si arrogator. col. antepenult. vers. sed redeundo ad principalem questionem. ff. de adoptione. l. 1. ff. de legat. 1. in Auth. quas actiones. col. 5. & 7. Cod. de SS. Eccles. & in l. transigere. num. 15. C. de transact. & in §. ex maleficiis. num. 32. Instit. de Action. Decian. in l. causam. que. n. 32. ff. de judic. Imò & in correctioris fieri extensionem posse ratione peccati evitandi, ait Alex. in l. Sempronius. §. præterea. col. 2. in fin. ff. de acquir. poss. & post eum Robert. Marant. quest. leg. disp. 9. n. 15. ad casum similem, quando unica tantum ratio assignari possit, post gloss. in l. quamvis. C. de fideicom. probarunt Jason. in §. omnium. Instit. de action. col. 7. Alexand. consil. 98. col. 2. volum. 1. ratione potissima ea, quod ubicunque militat eadem ratio, nunquam prohibeatur extensio dato quod major sit in uno quam alio. text. notat. in l. 1. §. quod autem 3. ff. de aleat. Ludovic. Gomez. ad §. rursus

rursus. num. 18. *Inst. de action.* Sic & in correctorio eam licitam esse, quando res ad pristinum statum & naturam revertitur, ex gloss. sing. in cap. statum. in verb. nunc. eandem. de prebend. in 6. Alexand. in d. l. si constante. ff. solut. matrim. num. 5. notavit Gail. 2. observat. 35. num. 6. Propterea quotiescunque principaliter tractatur de favore publico, etiam in dispositione prohibitiva poenali, toties extensio ob identitatem rationis maximè in correlativis locum habebit. Baptista de S. Blas. in tract. de Correlat. n. 18. vers. quinquagesima facit. Farin. 1. Conf. crim. 85. n. 72.

V.

Quod extenditur, non mutat esse suum. l. sed si manente 5. ff. de procur. Niconit. in repet. rubr. solut. matrim. n. 88. Bertazol. lib. 1. consult. decis. conf. 63. n. 12.

VI.

Extensio de persona ad personam fieri non debet. Cephal. conf. 2. n. 22. etiam in casu, quo aliàs de jure constitutio seu statutum extendi posset. Tiraquell. de l. connubial. gloss. 5. n. 195. & de revoc. donat. in verb. libertus. n. 28. Alban. conf. 74. n. 2. Cephal. conf. 147. n. 22. lib. 1. decis. Pedemont. 23. num. 48. Farin. 1. conf. 64. n. 5. Rolandus à Valle conf. 56. num. 24. lib. 3. Unde Extensio de persona ad personam, difficilior est quàm de tempore ad tempus, juxta notata Aret. in l. Gallus. §. & quod sit tantum. col. 3. ff. de liber. & posthum. Vulr. 2. conf. Marp. 31. n. 26. sicut etiam difficilior admittitur ea, quàm extensio ad actus aut ad res. l. si ita 16. §. pen. ff. de testam. tut. Aretin. & Dd. in d. l. Gallus. Decian. conf. 12. n. 44. vol. 1. Francisc. Viv. decis. 503. n. 11. ubi ait, quod licet dispositio facta in uno casu aliquando extendatur ad alium, tamen extensio de persona aliquo modo non admittitur, adeo ut ad faciendam extensionem à persona ad personam non procedat argumentum, etiam si in persona alia non expressa eadem militet ratio, & disponens de extensione fuisset interrogatus, quod verisimiliter eam permisisset; quomodo hoc ampliatur Ruin. conf. 74. n. 12. vol. 1. Hyppolit. sing. 499. Paris. conf. 20. n. 18. & conf. 63. num. 12. & conf. 66. num. 5. vol. 3. Jalon. conf. 220. col. 4. & conf. 228. col. 2. vol. 2. Decius conf. 211. num. 5. & conf. 218. n. 9. & conf. 314. n. 5. Mandell. conf. 74. n. 2. Natta conf. 479. num. 6. & post illos Decianus conf. 16. n. 47. vol. 4. Burlat. conf. 51. n. 30. & seq. vol. 1. comma decis. Lufit. 369. n. 4. maximè si extensioni verborum & sermonis proprietas repugnet, ac proinde extensio aliàs etiam in casu extensibili permilla non admittatur, per tradita à Menoch. conf. 97. n. 22. vol. 1.

VII.

In extensionum materia periculosum est aliquid firmare. Joh. Baptista de S. Sever. in repet. l. omnes populi. ff. de just. & jur. pag. 34. Brun. in tract. de statu fam. & cogn. lin. à success. excl. art. 8. quest. 19. col. pen. Paris. consil. 47. num. 93. decisiones enim in terminis sunt securiores. Brun. loc. pr. alleg. & art. 6. membr. 3. quest. 3. col. 2. n. 112. Nevizan. in sylv. nupr. lib. 5. num. 72. col. 3. maximè temporibus istis, quibus non creditur.

Legibus & rationibus, sed decisionibus, ut inquit Curpius jun. conf. 119. n. 6. vid. Rub. conf. 11. num. 24. & conf. 46. n. 4.

CAP. XLVIII.

Extinctum.

Axioma I.

EXTINCTUM semel, amplius non reviviscit. [l. Etiam si 3. §. si capitis 9. vers. etiam si. ff. de bon. libert. l. sed si meis 26. §. arbor. 2. ff. de acquirend. domin. l. in tantum 6. §. sacra 3. vers. Semel. ff. de rer. divis. l. inter stipulantem 83. §. sacram 5. ff. de verb. obligat. Boccr. de invest. feud. cap. 5. num. 73. Add. David. Loc. ad §. si servus 6. tit. de nox. act. lit. B.] Petrus de Anchar. conf. 38. Mortua. num. 7. & consil. 404. num. 13. ubi extendit maximè, quando extinctio fit ex voluntate ejus, qui privatur, secus ex necessitate. Decius conf. 477. Decianus conf. 86. num. 41. ubi agit de substitutione semel extincta, quia non reviviscit. Belam. conf. 34. ubi de collatione nulla & extincta, quia non reviviscit. Socinus sen. conf. 91. num. 10. lib. 4. ubi quod obligatio semel extincta non reviviscit. Cravett. conf. 322. num. 3. latè Cardinalis Tusch. tom. 3. lit. E. conclus. 676. per totam. Vide supr. lib. 1. cap. 16. Axiom. 4.

CAP. XLIX.

Extraordinarium.

Axioma I.

Extraordinarium remedium cessat, quando cunque ordinarium locum habet. l. 98. ff. solut. matr. l. 32. de damn. infect. vide infr. lit. O. cap. Ordinarium. & lit. R. cap. Remedium.

Limita: nisi extraordinarium esset pinguius, Ita minori laeso datur contra sententiam restitutio, licet ipsi etiam appellatio competat. Brunnem. ad l. 5. C. si advers. rem judic. in fin. (2.) si remedium ordinarium competat contra tertium & ille sit inops l. 6. ff. de dol. mal. (3.) si probabiliter dubitetur, an aliud remedium competat. l. 7. §. 3. eod. (4.) actio extraordinaria de dolo datur, si ordinaria actio aequè sit famosa arg. l. 1. §. 4. ff. l. 1. C. de dol. l. 59. §. 1. ff. mand. Bach. ad Treutl. Vol. 1. disp. XI. th. 6. lit. E.

II.

Ex munere extraordinario potest fieri ordinarium. Brunnem. ad l. 1. C. de Indiction.

III.

Princeps non nisi urgente publicà & summà necessitate extraordinariam collationem subditis imponere, sed potius bona patrimonialia in feudum dare debet. Perez. C. de superindict. n. 1. seqq.